

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

EEN DOODGEWONE DAG
(Una giornata qualunque)

Komedie in één bedrijf

door

Dario Fo

Vertaling: Frans Roth

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2002
Nr.2755

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste DRIE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A. worden gestuurd.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wendt men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A2

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkeeg het stuk *EEN DOODGEWONE DAG* op te voeren moet de naam van auteur *DARIO FO*, vert. *Frans Roth* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2002/0220/043
ISBN 978-90-385- 07903

© 2002 Toneelfonds J. Janssens/Dario Fo
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(1 dame – 2 heren)

JULIA
EERSTE INBREKER
TWEEDE INBREKER

STEMMEN OP BAND : Eerste Vrouw, Tweede Vrouw, Derde Vrouw;
GEFILMDE PERSONEN : Een Man, Een Vrouw, Een Politieagent.

DECOR

Bij Julia thuis - éénkamerappartement met werk-en zitgedeelte, kookhoek en bar. Op tafeltje naast zitbank: tijdschriften, radio, telefoon, antwoordapparaat, cassettedeck. Kledingrek met diverse jurken. Een handtas. Bij de keuken een grote tafel. Op de ijskast een blauw en geel licht gevende schijnwerper zoals bij politieauto's. Potten, pannen, bestek, glazen, flessen met water en wijn, groente, spaghetti. Een kookboek met afslankrecepten. In de koelkast een kip. Een feestelijk, nu nog opgevouwen tafellaken. Op het proscenium, aan weerszijden van het toneel, twee statieven met spots; in een hoek een zilveren paraplu reflector en verdere film- en fotoapparatuur. Midden op het voortoneel een t.v.monitor, een videoapparaat en een projector, die de opname's vergroot en ze op een scherm aan de achterwand projecteert. Ook op de voorgrond een verrijdbare camera (op drie poten). Aan de muur (van de aangrenzende flat) een af luisterapparaat. Aan de wanden diverse schilderijen, die van goede smaak getuigen (vooral geen Italiaanse landschappen, Vesuvius of Napels enz. Julia zou Amerikaanse, Duitse, Engels, ja zelfs Afrikaanse kunnen zijn.)

(Op het zwak verlichte toneel is Julia druk in de weer. Ze is bezig met de video-camera, controleert op de monitor en het scherm of hij het doet, neemt verschillende houdingen en standen aan en bekijkt het resultaat, klapt in haar handen, waardoor opeens alle lichten aangaan. De kleding die ze draagt doet er weinig toe. Belangrijk is alleen een paarlenketting om haar hals.)

JULIA : Nee, veel te veel licht.. *(ze klapt in haar handen, alle lichten uit)* Wat doe ik nou? *(ze klapt weer in haar handen: alles gaat uit behalve de twee zijlampen)* Dit is beter...*(loopt op de camera af en zegt)* 's Kijken of de dolly het doet... *(Ze drukt op een knop, verplaatst zich naar links en dan naar rechts en moedigt de camera aan om haar te volgen)* Loop maar achter het vrouwtje aan....braaf... deze kant uit, ja...en nou nog even het hoekje om... prima... tenminste nog eentje die achter me aan loopt... *(Ze doet het videoapparaat aan en controleert het beeld op de monitor die middenvoor op de grond staat; het beeld wordt op het grote scherm achter haar geprojecteerd. De opname wordt in werkelijkheid gemaakt door een technicus op de eerste rij.)* Nee.. nou ben je weer te ver af. *(tegen de driepoot)* Hello Dolly, kom maar, kom maar... ietsje dichterbij nog... Geef het vrouwtje 's een pootje. Welke? Wat een vraag, zeg. Je mooiste natuurlijk. *(De camera, die vanuit de coulissen wordt bestuurd, beweegt zich nauwelijks... het beeld van de vrouw wordt ingezoomd op het scherm)* Stop! God nog aan toe, wat een wallen! De schoonma van Maxima. Heef last van hofkringen. Ik moet wat aan de belichting doen. Toch wat meer spreiden misschien. *(klapt in haar handen, lamp links gaat aan)* O nee, dat lijkt nergens op... *(klapt weer, de lamp gaat uit, tegelijkertijd gaat de telefoon)* Ik ben er niet, hij staat op het antwoordapparaat. Klets daar maar tegenaan. *(Ze loopt naar het kledingrek, probeert een paar kleren uit en controleert het effect op de monitor)* 's Even kijken wat ik aan doe.... *(een kledingstuk met Arabisch borduurwerk)* Dit misschien. Nachthemd van Ghadaffi. Stond me beeldig... vijf en twintig jaar geleden, maar kan nou echt niet meer... Misschien iets voor Polen..... *(een andere jurk met strass en paillettes)* Deze dan..... typisch sixties... *(zingt iets van Tina Turner)* Nee, nee, veel te veel glitter... kan zo naar het Leger des Heils. Halleluja. *(pakt een truttig mantelpak)*

Wat dacht je van dit hier? Sober, edoch smakeloos. Past bij de situatie. Ik heb er nog een hoedje bij. Wel héél erg tuttig. Meer iets voor Prinsjesdag. *(Schrikt)* Met al die nitwits van de LPF, dank je feestelijk! *(gooit het weg en wijst op de jurk die ze aan heeft)* Ach wat, ik hou gewoon dit aan, voel ik me lekker in... verhuult alles... *(zucht zenuwachtig)* Ik ben bloednerveus...Wat wil je? Ik hoor achter de kamera, niet ervoor... *(drukt op de knop van de video)* Vooruit, daar gaat ie! *(Gaat vlug voor de camera zitten, maar ze is erg gespannen . Ze kan even geen woord uitbrengen, doet de video weer uit)* Shit! Nou had ik zoveel te vertellen...zit ik met mijn mond vol tanden...totale black-out..*(zoekt naar lijstje)* Ik had toch een draaiboek gemaakt. O ja, ik weet het weer: de handen.... ik begin met de handen... heb ik hem tenslotte al die jaren op gedragen...Close-up van de handen *(ze schakelt de camera weer in)* Actie! *(ze haalt diep adem en strekt haar handen uit richting camera)* Mijn handen, kijk naar mijn handen, bekijk ze goed.....Hier vlak voor je neus...Herken je ze nog? Groot zijn ze, hè....gigantisch...Herken je ze weer? En wat je daarachter ziet, dat is mijn gezicht....Weet je het weer? Ik ben het. Je vrouw! *(Ze stopt abrupt, schakelt de video uit.)* Vreselijk, ik lijk wel gestoord....dat is toch geen begin...ja, voor een griezelfilm.. The return of the Zombies. Die stakker krijgt acuut een trauma...van die twee enge kolenschoppen. En dan die stem:” Ik ben het, je vrouw.” Met het verkeerde been uit ‘t graf gestapt... om je te martelen en te wurgen. Nee, dat begin is niks,.... *(Ze doet de cassetterecorder aan: zachte, romantische muziek)* Een muziekje voor de sfeer. Dit is het helemaal. Chopin! Ideaal bij stervensbegeleiding. Ik ben hartstikke zenuwachtig! Nerveus als een zwangere non. *(Ze doet de video-recorder aan en poseert. Enkele ogenblikken blijft het stil, daarna zoekend naar haar woorden en langzamerhand weer flinker)* Hallo, ik ben het, Julia. Ga er maar even bij zitten....Hoezo?...Ik wil met je praten. Ik weet het.. Dit is niet de meest voor de hand liggende manier van communiceren. ..Ik had je in eerste instantie ook een brief geschreven, maar ik wil dat je me aankijkt, als ik tegen je praat....Het idee dat jij me ziet, straksik bedoel, voor mij straks, voor jou nu....dat idee, dat geeft mij extra-kracht, extra-energie. En die heb ik hard nodig. Tegen de tijd dat jij deze video-brief leest....ziet....*(opeens komt er keiharde rockmuziek uit de*

cassetterecorder) Shit!(*Zij rent naar de cassetterecorder, zet hem uit en gaat terug naar de video*) Sorry...maar er kwam opeens een rock en rollnummer tussendoor en daar ben ik allergisch voor, dat weet je....Dankzij de audiovisuele techniek... (*de telefoon gaat*) Nou dat weer. Ik had het antwoordapparaat toch aangezet? Ja , hij neemt op.... Ik wed dat je niet eens weet wat voor dag het morgen is.... Nee? Morgen vieren we ons eerste jubileum... morgen, is het op de kop af een jaar geleden dat we uit elkaar zijn gegaan.... In het begin heb ik heel veel aan je gedacht... Ik dacht constant aan je.... in mijn slaap dacht ik aan je...in mijn dromen... 's ochtends als ik wakker werd, dacht ik aan je...als ik met andere mensen praatte, dacht ik aan je... alleen maar aan jou.... En daarna werd het wat minder, en toen alsmaar minder en minder, minder dan minder, minimaal zelfs... en nu denk ik praktisch nooit meer aan je. Ik ben nog steeds wel op je gesteld, hoor,..... na 35 jaar huwelijk... ben je toch min of meer familie van elkaar geworden... voor mij ben je zoiets als een ouwe tante.... een verre neef... leuk om af en toe tegen het lijf te lopen op begrafenissen, bruiloften en zo. En hoewel mijn grote liefde voor jou (*ze krijgt van emotie opeens een enorme brok in haar keel*) ja...want ik hield intens veel van je.. ondanks het feit dat mijn grote liefde is veranderd in... (*onderbreekt zichzelf*) Sorry, maar ik moet weten wie er gebeld heeft, anders kan ik me niet concentreren... stel je voor dat jij het bent... nee, blijf zitten, niet weglopen... ik ben zo weer terug.

(doet de camera uit, klapt in haar handen waardoor het licht weer vol aangaat, loopt naar het antwoordapparaat en zet het aan)

VROUW : Hallo. Neemt u mij niet kwalijk, dat ik u zo laat nog lastig val, dokter. U spreekt met Jopie van Alphen, weet u wel?

JULIA : Nooit van gehoord.

VROUW : Die met de brandblaren op d'r billen..van de bakstenen. Ik moet met u praten. Nee, niet daarover. Dokter, ik zit heel erg in de put. Ik zie het niet meer zitten... Ik probeer het straks nog wel.

JULIA : Als je dat maar uit je hoofd laat. Die is knettergek, zeg. Heeft het verkeerde nummer gedraaid. Denkt dat ik haar therapeute ben of zo iets. Ze heeft d'r billen verbrand! En ziet het niet meer zitten... Nee, daar kan ik inkomen. *(Ze klapt in haar handen, en doet daarmee de lichten weer uit, zet de videorecorder aan en gaat voor de camera zitten)* Ben je d'r nog? Sorry hoor, maar dat was een mevrouw die verkeerd verbonden was. Dacht geloof ik dat ik haar psychiater was.. Ze was ten einde raad en had dringend hulp nodig... was ze wel aan het goeie adres. Ik ben zelf totaal over de rooie. Ja, serieus, ik meen het, ik ben volledig doorgedraaid.... Rijp voor een inrichting... Maar tegelijkertijd ook heel helder. Dat geloof je niet? Het is echt zo. In het begin, toen ik net bij je weg was... en ik hoef jou niet te vertellen waarom ben ik vaak in het holst van de nacht opgestaan. Ik wilde naar je toe. Naar je huis, ja. Ik had maar één idee in mijn kop: jou uit de weg ruimen... Je doodschieten. Ik had al een pistool aangeschaft, compleet met vergunning. Ik was lid geworden van een schietclub. Lady Die. En daarna had ik de hele tijd een ander visioen: Jij ging je nieuwe vriendin afhalen, van de trein en ik sloop achter je aan, heel stiekem. Op het perron verstopte ik me achter zo'n infobord en op het moment dat de trein binnenreed, gaf ik je een enorme trap onder je kont. En daar lag je, tussen de rails, verpletterd, platgewalst, vermorzeld. De hele N.S. voor jaren ontwricht... Hier je hoofd... daar een been.... een bloedbad. Bloed! Ik wilde bloed zien. Jouw bloed, ja. Dat gebeurde allemaal in het begin, toen ik probeerde weer in het juiste bioritme te komen. Het klinkt krankzinnig, maar als je zo lang met iemand samen bent geweest, dan is het je bioritme dat je moet veranderen.... dat van mij was helemaal afgestemd op jou... Ja en ik maar denken dat ik geëmancipeerd was. Maar het is wel een logische reactie.. 35 jaar lang word je wakker 's ochtends en de eerste gedachte is meteen aan jou... nee niet aan jou als persoon, maar aan jou als heer des huizes, als echtgenoot, als middelpunt van het gezin. Ik bedoel dat echt niet ironisch. Nee, ik heb het over de kleine dagelijkse dingen: wassen, strijken, koken, jouw troep opruimen.... jouw baan, jouw carrière, jouw problemen... die ook altijd mijn problemen waren. En dan had ik ook nog mijn problemen. Die alleen maar mijn problemen gebleven.zijn.. En opeens, van de ene dag op de andere... ben je

alleen, heb je niks meer om handen..... en dat is echt een enorme schok. Ik ...ik heb 't er heel moeilijk mee gehad... Maar ik ben er overheen gekomen... ik heb het gered nou ja misschien maakte ik mezelf gewoon wijs dat ik het gered heb. Paranoia? Ik zei je toch dat ik gek ben... Ik ben er over heen nu. Ik heb veel tijd voor mezelf.. ik ben heel erg met mezelf bezig, ja...Voor de eerste keer in mijn leven heb ik 24 uur per dag voor mezelf. Ik eet alleen nog maar macrobiotisch.... je bent er de hele ochtend zoet mee... Veel zemelen, is heel goed voor de stoelgang,.... Jij had er toch ook zo'n problemen mee? Nou, ik kan het je aanraden... Ik ga nu heel regelmatig. En veel knoflook. Is een natuurlijk antibioticum.... Sinds ik bij jou weg ben, ben ik ook niet meer verkouden geweest. In het begin voelde ik me vreselijk beroerd, net of ik de een of andere enge ziekte onder m'n leden had. Ik kon nergens tegen... bij het minste geringste vloog ik tegen de wand... Allemaal somatisch zei de dokter.. en omdat ik dat een prachtig woord vond, somatisch, somatiseerde ik me een ongeluk. Ik gaf voortdurend over. Nu ik macrobiotisch eet, en knoflook, geef ik nog net zo veel over, maar ik maak me er niet meer druk om. (*Opeens de enorme herrie van een overvliegend KLM-toestel.*) Schiphol Mainport.. Er kunnen nog makkelijk vijf banen bij. Er is maar een norm die telt. De Zalmnorm. Vraag het maar aan die Jan-Peter Ratelband. (*Julia zet een bril op.*) Ik voel me goed. Lichamelijk dan... geestelijk niet, nee. Ik heb nergens meer zin in . Zelfs niet in m'n werk, de reclamecommunicatie en je weet hoe gek ik erop was. 't Kan me allemaal geen barst meer schelen. Waarom zou ik me suf piekeren over debiele reclameteksten? Alleen maar om mensen troep aan te smeren, die ze absoluut niet nodig hebben... daar ga je toch van over je nek.... Ik loop me de laatste dagen voortdurend af te vragen wat het allemaal voor zin heeft, waarom ik überhaupt nog op deze wereld rondloop. Ik had dolgraag met jou willen filosoferen over de zin van het leven, over mijn existentiële problemen... Ik ben er in ieder geval achter gekomen - wel een beetje laat misschien - dat, wil je overleven, dat dat alleen maar een kwestie is van je aanpassen, gewoon het spelletje meespelen.... Alleen, ben ik op het spelletje zelf totaal afgeknapt. Het is allemaal zo onsportief, zo banaal, zo gemeen, zo voorspelbaar. In hooguit twintig minuten heb je het allemaal gehad, net als in

de soaps op de t.v.... Ja, ik weet wat je nu gaat zeggen. “Wat had je dan verwacht? We leven nou eenmaal in een soapcultuur”. Maar weet je, ik had me de toekomst van onze maatschappij zo totaal anders voorgesteld menselijker, rechtvaardiger. ik zat vol idealen... ja, ik weet het, het waren utopiëen... nou en?... Ik geloofde erin. Ik ben er dolenthousiast ingedoken, net als in een zwembad, maar ze hadden me mooi te grazen... ze hadden er al het water van te voren uit gepompt.. En ik knalde keihard met m’n kop tegen de bodem. En iedereen brullen van het lachen: “Kijk haar, die gelooft nog in sprookjes, in solidariteit, die denkt dat ze de wereld kan verbeteren. Word nou toch eens volwassen, Julia, met beide benen op de grond, meid. Wees nuchter, reëel. Maar die realiteit van ze, die kan me gestolen worden, die moet ik niet... Die bestaat alleen nog maar uit opportunisten, penosefiguren, Bentley-rijdende patjepeeters. Ze gaan over lijken, maar de mond vol over normen en waarden. Ferry Hoogendijk, Theo van Gogh, Spong en al die andere ratten, die nou hun kans schoon zien..... Nee, ik verdom het, ik pas me niet aan..... Oh, ik praat nog wel met mensen, ik doe vrolijk, ik maak zelfs grapjes, maar het is allemaal zo onecht als wat... Eigenlijk ben ik al dood, ik hoef alleen nog maar het laatste zetje te geven....de stekker eruit te trekken. (*Het statief van de camera wankelt*) Nee, niet schrikken. Als je deze band krijgt, is het allang voorbij. (*telefoon gaat*) Verdomme, ik heb vergeten het antwoordapparaat aan te zetten.. Ik moet opnemen. Hallo?

VROUW : Goede avond dokter, eindelijk heb ik u dan toch te pakken!

JULIA : O jee, het is weer zover. De volgende patient. Wacht, dan doe ik even de camera uit. (*klapt in haar handen*) Nog eentje die verkeerd verbonden is.

VROUW : Pardon? Wat zegt U?

JULIA : Ik zei dat u een verkeerd nummer hebt gedraaid.

VROUW : Ik heb 59.00.74 gedraaid, is dat niet goed dan?

JULIA : Ja, het nummer is wel goed, maar ik niet, ik bedoel, ik ben niet de persoon die u zoekt. Mag ik vragen hoe u aan dit nummer bent gekomen?

VROUW : Uit een tijdschrift... hoe heet het ook al weer.... momentje. Hier heb ik het... O ja “Gezond Leven”. Op pagina 38 staat een heel artikel over u.

JULIA : Welke u?

VROUW : Nou u. Het heet: Bekende vrouwelijke psychiater specialiseert zich in Japan.

JULIA : Ik ben nog nooit van mijn leven in Japan geweest.

VROUW : O nee? Nou ja, journalisten overdrijven altijd. Maar waar het om gaat is dat de methode goed is. En dat ie aanslaat. Vindt u ook niet?

JULIA : Welke methode?

VROUW : Die van u....die hier wordt beschreven... de psycho-ademhalingstechniek via het uitstoten van individuele oerkreten.

JULIA : Wat gebeurt er dan? *(ze loopt intussen naar de tijdschriften op de tafel)*

VROUW : Je moet de grondtoon zoeken, in uw artikel noemen ze het de oertoon. Daarmee vergroot je je stembereik en raak je in trance. In India wordt deze techniek toegepast door goeroes die zich geestelijk willen verheffen boven het aardse. Dat staat hier. Ze rijzen omhoog en uiteindelijk raken ze in een soort zweeftoestand. Dat klopt toch, dokter, dat ze gaan zweven?

JULIA : Geen idee. Maar waarom wilt u met alle geweld omhoog rijzen en zweven?

VROUW : Dat wil ik helemaal niet. Ik heb ontzettende hoogtevrees. Ik wil alleen maar van mijn fobie af zoals in dat artikel..

JULIA : *(zoekt in de tijdschriften)* Hoe zei u ook al weer dat 't tijdschrift heette? "Gezond Leven?" Daar ben ik op geabonneerd. Het laatste nummer zei u? Bladzij 38?

VROUW : Helemaal onderaan, daar staat uw nummer.

JULIA : Verrek.... dat is mijn telefoonnummer. Wat is dat voor idioterie! Welke mafkees heeft mijn nummer....

VROUW : Ik ben het met u eens. Zomaar iemands privé nummer publiceren, dat doe je niet. Maar mij komt het goed uit, want nu kan ik u persoonlijk om advies vragen. Wat moet ik doen dokter? Ik ben misschien zwanger. Ik wacht nog op de uitslag van de kikker, omdat ik geen vertrouwen heb in....

JULIA : Luister, mevrouw, ik weet helemaal niets van kikkers.

VROUW : Dat geloof ik graag. U bent geen vroedvrouw, u bent psychiater. Het enige wat ik weten wil: mag ik die oefeningen met de bakstenen blijven doen ook als de kikker zegt dat ik zwanger ben.